

KANSANHUOLTOMINISTERIÖ

Helsingissä,

25 päivänä kesäkuuta 1940.

Kiertokirje n:o 120.

Viljan ja viljatuotteiden ostoluvat.

Viljavarastojen tarkkailun tehostamiseksi on osoittautunut tarpeelliseksi vielä kehittää tähänastisia menetelmiä. Tästä alkaen on käytännössä noudatettava seuraavaa:

1) Kuten aikaisemmin on ilmoitettu, viljaa saavat välittää kauppaan ainoastaan kauppamylyjen asiamiehet, jotka ostavat maanviljelijöiltä viljaa ostokuitteja vastaan. Paikalliset vähittäismyyntiliikkeet saavat ostaa viljaa maanviljelijöiltä ainoastaan omaa vähittäismyyntiään, mutta ei välityskauppaa varten. Kansanhuoltolautakuntain on annettava vähittäismyyntiliikkeille ostolupatodistuksia vähittäismyyntiin tarvittavan viljan ostamista varten.

2) Annettaessa ostolupatodistuksia viljan ja viljatuotteiden ostamista varten kauppaliikkeille tai muille viljan ja viljatuotteiden tarvitsijoille, ostolupatodistukseen on aina merkittävä, mistä vilja ostetaan. Merkintä tehdään ostolupatodistuksessa olevien sanojen „on oikeutettu ostamaan” jälkeen. Jos ostolupatodistuksen hakija ilmoittaa ostavansa tarvitsemansa viljatuotteet kauppaliikkeestä, ostolupatodistukseen kirjoitetaan ainoastaan sana: „Kauppaliikkeestä”. Milloin vilja ilmoitetaan ostettavan maanviljelijältä, ostolupatodistukseen on kirjoitettava *maanviljelijän nimi ja kotipaikka*.

3) Kun jollekin hakijalle annetaan lupa ostaa viljaa toisen kunnan alueelta, sille kansanhuoltolautakunnalle, jonka alueelta vilja ostetaan, on ilmoitettava, suuriko määrä viljaa ostolupatodistukseen on merkitty ja keneltä vilja aiotaan ostaa. Näin sen tähden, että kansanhuoltolautakunta voi tarkastaa, onko kysymyksessä oleva viljaerä aikoinaan ilmoitettu takavarikkoon.

4) Kun myönnetään lupa ostaa viljaa oman kunnan alueella olevalta maanviljelijältä, on

aina tarkastettava, onko kysymyksessä oleva viljaerä aikoinaan ilmoitettu takavarikkoon.

5) Ellei ostolupatodistuksen hakija voi ilmoittaa, mistä hän viljan tai viljatuotteet aikoo ostaa, ei ostolupatodistusta voida antaa ennen kuin tämä tieto on saatu.

6) Niistä viljaeristä, jotka kauppamylyjen asiamiehet ostavat maanviljelijöiltä, kansanhuoltoministeriö lähettää aikoinaan ostokuittien B-kappaleet niille kansanhuoltolautakunnille, joiden alueelta on viljaa ostokuitteja vastaan ostettu. Näiden B-kappaleiden perusteella kansanhuoltolautakuntain on tutkittava, ovatko ostetut viljaerät tulleet aikoinaan takavarikkoon ilmoitetuiksi.

Leipomotuotteista.

Kansanhuoltoministeriön 20/5 -40 antamassa päätöksessä N:o 235 on mainittu kahvileivän valmistuksesta, että sallitut leivän muodot ovat pitko ja pulla tai jokin yksinkertainen muoto. Koska leipomot ovat alkaneet valmistaa kahvileipää kaulaamalla, on otettava huomioon, että mainitulla tavalla valmistettu kahvileipä ei saa sisältää enemmän sokeria ja rasvaa käytettyjen jauhojen painosta kuin on määrätty kahvileivän valmistamisesta. Täytteen käyttö ja päältä koristelu on kielletty.

Leipälaatuja valmistaessa on noudatettava niitä painoysikköjä, kuin leivän painosta on määrätty, koska ne painoysiköt soveltuvat käytännöllisesti kuponkeihin ja ovat niiden paino ja hinta sopivimmin tarkistettavissa.

Leivoksien valmistuksessa on huomattu epäkohtia, jotka eivät ole sallittuja leivoksien valmistusohjeessa 20/5 -40 annetussa päätöksessä. Leivokset on nimenomaan valmistettava sokerikaakkumassasta, jossa on 1 paino-osa sokeria,

2 paino-osaa vehnä jauhoja ja 4 paino-osaa muna. Rasva-ainetta ei leivostaikinassa saa käyttää. Täytteenä ja koristeluun ei saa käyttää voivaahdoketta eikä sokerikuorrutusta. Hillojen, marmelaadien ja muiden hedelmävalmisteiden käyttö täytteenä ja koristeluun on sallittu. Leivosmassana ei sallita voitaikinaa, santataikinaa eikä muita yhdistelmiä eikä koristeluun saa käyttää vaahdoke-jäljittelyjä, koska ne eivät vastaa leivosten valmistuksesta annettuja täyte- ja koristelumääräyksiä. Leivoksen hinnan tulee olla 1: 50 vähittäiskaupassa.

Keksien ja niihin verrattavien tuotteiden valmistuksesta annettuja ohjeita (kiertokirje N:o 115) seurattaessa on huomattava, että mainittuja tuotteita valmistettaessa, käyttämällä massaan maitoa ja muna, saadaan vesirinkelin tyyppiä muistuttavaa pientä kahvileipää, jonka hinnaksi riittää 24: — kg.

Vohvelien valmistukseen ja myyntiin on myös sovellettava korttijärjestelmää, paitsi ei kun niitä myydään jäätelötölkkeinä jäätelön kanssa, sillä vohveli-käsite on niin laaja, että sitä voidaan käyttää väärin, jos myynti sallitaan ilman korttia. Täytteellä valmistettujen vohvelien valmistus on kiellettävä, koska vohveli-täyte sisältää runsaasti sokeria.

Makkaratehtaiden tarpeisiin leipomot voivat toimittaa korppujauhoa ainoastaan ostolupatodistusta vastaan. Siten saamansa ostolupatodistukset tulee leipomon toimittaa tilityksensä yhteydessä kansanhuoltolautakuntaan.

Monimymäläliikkeiden tarkkailutilit.

Täydennyksenä siihen päätökseen, joka koski usean kunnan alueella toimivien liikkeiden sokeri- ja kahvitiliin siirtämistä liikkeen keskuspaikan kansanhuoltolautakuntaan, kansanhuoltoministeriö huomauttaa, että kysymyksessä ole-

vien monimymäläliikkeiden omistamain ravintolain, kahvilain ja leipomojen sokeri- ja kahvitilit on keskuspaikan kansanhuoltolautakunnassa pidettävä erillään myymäläin yhteisestä tilistä ja niille on annettava erikseen ostolupatodistukset. Muuten noudatetaan myönnettäessä näille laitoksille sokeria tai kahvinkorviketta samoja periaatteita kuin tähänkin asti.

Sakkariinin hinta.

Aikaisemmin julkisuuteen saatettu tieto sakkariinin myyntihinnasta, joka oli 1 mk grammalta, ei koske apteekkeja. Ne noudattavat hinnoittelussaan valtioneuvoston vahvistamaa lääketaksaa, jonka mukaan sakkariini saa maksaa apteekissa seuraavasti: 1 kilo 742 mk, 100 grammaa 106 mk, 10 grammaa 14 mk ja 1 gramma 1: 80 mk.

Työmaaruokalot.

Kansanhuoltoministeriö on työmaaruokaloihin nähden myöntänyt sen helpotuksen sokerin saannissa, että niille työmaaruokalaille, joissa on vakituinen ruokatarjoilu, voidaan antaa myös sokerin ostolupia enintään $1\frac{1}{2}$ kiloa päivää ja 100 ruokailijaa kohden.

Täysihoitolat, kesäkodit ja lasten kesäsiirtolat.

Sokerin ostolupia ei voida myöntää kahvitarjoiluun ammattimaisesti hoidetuissa täysihoitoloissa, yhdistysten kesäkodeissa ja lasten kesäsiirtoloissa. Marja- y. m. s. ruokien valmistusta varten voidaan näille kuitenkin antaa sokerin ostolupia enintään $1\frac{1}{2}$ kiloa päivää ja 100 henkilöä kohden.

Tämän lisäksi on huomattava, että tällaisissa laitoksissa oleskelevien on luovutettava ostokorttinsa laitoksen käytettäväksi.

Kansanhuoltoministeri Väinö Tanner.

Osastopäällikkö Onni Toivonen.

Helsinki 1940. Valtioneuvoston kirjapaino.